

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 916. An, & à quibus approbandæ causæ egressus, & à quibus is con cedendus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

imminens non tantum toti monasterio, sed unicuique moniali secundum dicta. sunt & alia causa etiam non expressa à Bonif. VIII. aut Pio V. dum non sunt sub exclusis ab illis, ut inquit Castrop. *l. c. num. 16.* cum dictione taxativa & generali non censentur exclusae causae, ob quas iure specialiter, concessus egressus. Tales sunt si monialis egrediatur ad regendum monasterium aliud ejusdem ordinis tanquam Abbatissa vel magistra novitiarum uti contra Zerol. *pr. Episc. p. 2. v. monialis. du. 8.* citantem pro se Sayrum Azor, Tamb, Lezan, Dian, & alijs. docent Nav. *l. 3. consilior. de regular. conf. 48.* alijs *h. t. conf. 5. num. 3.* Sanch. *l. 6. c. 15. num. 45.* Barbos. *l. c. num. 15.* Suar. *l. c. c. 9. num. 13.* Castrop. *l. c. Pith. h. t. num. 35.* Delbin. *c. 19. du. 14. n. 3.* citatis plurimis alijs qui etiam idem *num. 4.* dicit de praeficiendis in alio monasterio Portæ seu rotæ alterive muneris, quod ad bonum commune religionis seu monasterii spectat. Juxta quod id expressum à Trid. *sess. 25. c. 7. de regular.* Idem est, si egrediendum ad fundandum seu inchoandum aliud monasterium. ut Navar. *cit. conf. 48.* Sanch. *l. c. n. 47.* Delb. *l. c. n. 8. & seq.* Suar. *l. c. num. 13.* Castrop. *Pith. LL. cit. Barbos. num. 21.* Item si monasterium totum transferendum sit in locum commodiorem. Rodriq. *l. c. q. 49. a. 5. Coroll. 4.* Sanch. *num. 53.* Suar. *Pith. LL. cit. Castrop. num. 17.* juxta quod approbavit Trident. Idem est, si ob incurSIONem hostium à quibus forte honor earum aut vita periclitaretur, coguntur fugere. unde, ut Barbos. *in cit. c. unic. n. 16.* possunt moniales exire monasterio seque in locum tutum recipere Delb. *c. 19. du. 13.* Item justa causa exundi est, si quæ monialis transire vult ad aliud monasterium strictioris observantiae causâ, Delb. *l. c. Bith. l. c.* Idem est, ubi necesse est monialem recludi in alio monasterio ad agenda poenitentiam (quæ causa ut legitima approbata *in c. quoniam. de simon.*) vel ut ibi corrigatur, dum commodè in proprio monasterio corrigi nequit; cum tunc exitus non tam sit voluntarius, quam necessarius, bonumque in commune in tali exitu spectetur ut nimirum timeant alia moniales, ne malo exemplo minus puniunt & correctæ pervertantur ita Castrop. *l. c. & quos citat Sanch. Suar. Rodriq. Nav. LL. cit. item Pith. cit. n. 35. in fine.* Delb. *l. c. num. 10.* secus est si specialis sit incorrigibilis & in proprio monasterio recludi possit in carcere sine molestia inde creata monasterio v. g. à cognatis, de quo casu intelligendi Barbos. *l. c. n. 27.* Delb. *du. 18.* quos citat in contrarium & sequitur La croix *l. 4. n. 70.* Item causa justa est, dum Abbatissa ratione feudi quod habet monasterium à principe sæculari, ad præstandum eidem homagium exire cogitur, dum obtinere nequit, ut id per procuratorem præstet, poterit comitantibus eam unâ alterave ex antiquis monialibus & capellanis illius exire, ac præstito fidelitatis juramento statim (intelligendo illud statim moraliter juxta mox dicenda) ad monasterium redire, pro ut conceditur & statuitur *cit. c. unic. §. verum: h. t. in 6.* juncta gl. *ibi v. societate.* de cætero monet Pontifex *cit. c. §. porro.* Principes & Dominos sæculares, qui jurisdictioni temporali præfunt, ut Abbatissas aliasque moniales curam seu administrationem habentes permittant per procuratores suos in suis tribunalibus litigare, ne detur illis occasio vagandi, alioquin, si contra, P. *Leur. Jur. Can. Lib. III.*

trarium præsumperint per Ordinarios suos Ecclesiasticos ad hoc censuris Ecclesiasticis compellantur; cum juri & honestati contrarium sit mulieres cogere ad litigandum per se ipsas in judicio, Episcopis verò aliisque prælatis quibuscunque injungit, ut omnes monialium causas temporales & spirituales, per procuratores in suis curiis tractari faciant, ut gl. *ibid. v. tractari.* Denique an & quando sufficiens causa egressus sit necessaria collectio elemosynarum, dictum est supra. Delb. *l. c. d. 20. num. 4.* Illud hic notandum cum Castrop. *n. 19.* & Pith. *n. 36.* citante pro hoc Sanch. *cit. c. 15. num. 60.* quod dum dicitur *cit. c. unic.* cessante causa, propter quam egressio concessa, debere illico monialem regredi ad clausuram, id non intelligendum metaphysicè, ac si quælibet mora constituat peccatum mortale, sed tunc tantum, quando est ita diuturna, ut per se appareat fieri eam in fraudem legis, qualis non censetur unius alteriusve diei Delb. *l. c. du. 2. num. 4.* ut Castrop. *l. c.* cum Rodriq. *l. qq. reg. q. 47. num. 11.* & Sanch. *cit. num. 60.* qui inde infert monialem exeuntem causâ foundationis, gubernationis, correctionis, licet rectâ viâ tendere debeat, si aliquantulum demoretur, vel à via rectâ intra octo vel novem leucas discedat, causa invisendi cognatam, aut piam aliquam imaginem, non violaturam per hoc clausuram; quia est brevis detentio, & moraliter necessaria spectato communi stylo itinerantium.

Quæst. 916. An & à quibus approbandæ causæ egressus & à quibus is concedendus?

Resp. primò: necesse est causas egrediendi recognosci, approbari & ob illas concedi licentiam à superiore, ut habet communis & certa, juxta quod expresse statuit Trid. *sess. 25. c. 5. de regular.* & Pius V. in constitutione sua, quæ incipit: *decori & honestati.* Estque is respectu monasteriorum non exemptorum necessario & private Episcopus vel alius ordinarius loci, in eo habens jurisdictionem quasi Episcopalem, adeoque etiam Vicarius Generalis Episcopi, non tamen foraneus, nisi hic specialiter sibi hanc potestatem reservaverit; cum etiam Vicarius generalis sit Ordinarius habens idem cum Episcopo tribunal. & Sanch. *cit. c. 15. n. 30.* Castrop. *l. c. num. 9.* Barbos. *p. 3. de potest. Episc. alleg. 102. num. 28.* Pith. *h. t. num. 37.* respectu vero monasteriorum exemptorum seu subjectorum immediate sedi Apostolicæ aut Prælati regularibus monialium, secundum sententiam probabiliorum & juxta expressa verba *cit. constit. Pii V.* & moris ejusdem proprii tenent Nav. *in comment. 4. de regular. n. 6.* Azor *p. 1. l. 11. c. 8. q. 1.* Zerol. *pr. Episc. p. 2. v. monialis. du. 8.* Sanch. *l. c. num. 28.* Barbos. *l. c. Suar. cit. c. 9. n. 15.* Castrop. *Pith. LL. cit. contra Rodriq. l. c. q. 49. a. 6.* dicentem citatam Bullam Pii V. quò ad hoc non esse receptam in Hispania, necessaria adhuc de rigore juris est approbatio illa & concessio exitus è clausura facta ab Episcopo, aliove ordinario, etsi non nisi autoritate delegata, ita ut approbatio illa facta & licentia data à solis Prælati regularibus non sufficiat, cum si non veniant nomine Ordinariorum, sic tamen ab illis facta approbatio quoque necessaria, quin & Castrop.

Castrop. præscindendo à rigore juris, spectato usu & consuetudine credat approbationem & licentiam Episcopi saltem in Hispania non esse necessariam, sed sufficere datam à dictis prælatis, pro quo præter Rodriq. citat Sanch. l. c. n. 28. Mirand. in man. Prælator. tr. de sacris monial. Joan. de la Cruz. de stat. relig. l. 1. c. 5. du. 3. &c. sed neque Vicarium generalem Episcopi habere illam potestatem, saltem vi Vicariatus respectu monasteriorum exemptorum; cum quo ad illa Episcopus procedat ut delegatus Apostolicus, potestas autem delegata Episcopi non transeat in Vicarium, nisi expresse ei committatur, secus ac potestas Episcopi Ordinaria, censet Sanch. l. c. num. 30. quamvis Castrop. num. 10. censet neque Ordinariam neque delegatam hanc potestatem competere Vicario citra specialiter ei factam; cum plura sint, qui etsi competant Episcopo jure ordinario, egeant tamen speciali mandato ut intelligantur commissa Vicario, eo quod sint gravius momenti. Idemque dicendum sit de Vicario capituli sede vacante; quod tamen ipsum habere hanc potestatem sicut Episcopum recto Ecclesiæ regimine sic exigente admittit Castrop. non obstante, quod ea, quæ competunt Episcopo jure speciali & ex delegatione sedis Apostolicæ non transeat ad capitulum sede vacante, quia id intelligendum dicit cum Barbos. l. c. alleg. 36. num. 16. de iis quæ competunt Episcopo jure specialissimo, & non de competentibus ei jure speciali communi & tanquam Ordinario attributo.

2. Resp. secundo: quod, si tamen stante causa, de cujus legitimitate manifestè constat, Episcopus vel Prælati regularis nolit concedere licentiam egrediendi (secus si de ea non constet manifestè, sed ea sub dubio vel opinione est, tunc enim standum superioris judicio) poterit monialis absolutè exire sine licentia obtenta, quia necessitas legem non habet, & ad clausuram cum periculo propriæ vitæ aut gravi detrimento boni communis, neque ex voto neque ex lege ecclesiastica obligatur, est tamen & tunc eam petendi obligatio tam ex voto quam ex lege ecclesiastica, si perita obtinenda speratur. Sanch. l. c. num. 51. Castrop. num. 11. quin & negata licentia per accidens, nimirum ob scandalum vel infamiam religionis ortam ex contemptu præcepti prælati, esse obligationem manendi intra clausuram etiam cum periculo vitæ, tradit idem cum Suar. cit. c. 9. n. 12. & 16.

Quæst. 917. quænam pœna statuta monialibus illicitè egredientibus, iisque ad hoc cooperantibus, licentiam iis ad hoc dando aut eas comitando, & egressas recipiendo.

1. **R** Esp. ad primum: quanquam neque Bonif. VIII. in cit. c. periculoso neque Trident. pœnas ullas statuerit adversus moniales egredientes, aut iis ad hoc cooperantes, sed solum adversus illicitè ingredientibus earum clausuram, ut rectè Delb. de immunit. Eccl. c. 19. du. 22. num. 2. Castrop. l. c. n. 20. contra Rodriq. l. c. a. 5. Pius V. tamen in consuet. sua. decori & honestati tam contra moniales egredientes aliter ac iis permillum in dicta consuet. quam contra aliter concedentes iis ad hoc licentiam, item contra comitantes & recipientes illas sine sint Laicæ seu sæculares, sive Ecclesiasticæ, sive sint consanguineæ, sive non, statuit excommunicationem ipso facto sine alia declaratione in-

currendam, quæ clausula qualiter intelligenda, vide apud Delb. du. 23. l. 1. num. 23.) & papæ referatam, ita tamen ut hic comitatus & receptio sit formalis, id est, talis, ut foveat illum egressum, vel ejus diuturniorem perseverantiam ut cum Rodriq. l. c. a. ult. & Sanch. l. c. num. 72. Castrop. l. c. num. 23. in fine, ac insuper contra moniales egressas & superiores iis ad hoc licentiam concedentes) non tamen contra comitantes aut recipientes illas ut Sanch. l. c. num. 63. Pirh. h. t. n. 39.) privationem omnium dignitatum, officiorum & administrationum, quæ eo tempore obtinent, reddique eas inhabiles ad ea & alia impostum obtinenda, ad quam tamen pœnam privationis & inhabilitatis requiritur sententia declaratoria judicis ut Pirh. l. c. cum Sanch. n. 65.

2. Porro circa hæc notanda sunt sequentia, de quibus dubitari poterit. Primò quod spectat personas incurrentes dictas pœnas, comprehendi quoque illas moniales legitime quidem egressas, sed cessante causa illicitè seu æquo diutius extra claustra commorantes, ut contra Sanch. l. c. n. 70. probabilius sentire videtur Castrop. l. c. num. 21. cum Llamas in methodo curat. in append. §. 10. ex e ratione; quod Pontifex illas pœnas indixerit monialibus egredientibus aliter, quam ipse disposuerat, ipse autem inter cætera disposuit, ut egrediens non nisi ad tempus necessarium extra seu foris moreretur, quam conditionem ultra illud tempus extra clausuram vagans non servat. Ad hæc Pontificem statuentem has pœnas excommunicationis & inhabilitatis non respexisse tantum tempus, quo egreditur, sed etiam, quo jam egressa vagatur extra, vel ex eo pateat, quod non utatur illo termino egredientes sed egressas, ut insinuat hit verbis idem significari in ordine ad dictas pœnas incurrendas. Item quò ad pœnas tam excommunicationis, quam privationis, statutas adversus comitantes & recipientes illicitè seu contra præscriptum egredientes comprehendi quoque Episcopos docet Sanch. l. c. num. 75. quod etsi certum reputet Castrop. l. c. num. 22. quò ad excommunicationem latam contra comitantes & recipientes egressas, magisque tamen dubium dicat de pœna privationis & inhabilitatis. addit nihilominus se verius existimare, Episcopum inique concedentem licentiam ad egrediendum, etiam hanc pœnam incurrere, tamen in c. quia periculoso. de sent. excom. in 6. statuatur, Episcopum nulla pœna suspensionis ligari, nisi ejus expressa facta sit mentio. Cum, præterquam quòd hæc privatio & inhabilitas non sit suspensio, quæ sit censura ut ait Castrop. sufficienter fiat mentio Episcopi, dum in cit. consuet. postquam dictum, Episcopi & regularis Prælati esse, concedere hanc licentiam, postea subditur privationis pœnam ferri contra prædictos superiores licentiam hujusmodi concedentes. Secundo notandum, nomine dignitatum, officiorum, administrationum intelligi illa, quæ adjunctam habent superioritatem aliquam, ut est esse generalem, provincialem, abbatem, abbatissam, aut superiorem localem, non alia officia, ut esse concionatore, confessorium, professorem Theologiæ, ut Sanch. l. c. n. 66. Pirh. cit. n. 39. in fine. Delb. l. c. du. 24. n. 1. & 2. ubi etiam quòd comprehendatur officium visitatoris, commissarii generalis & Vicarii monachorum vel monialium, non autem officium diffinitoris, aut Discreti in ordine Capucinatorum. Tertio ad prædictas pœnas incurrendas debere esse exitum completum, licet sit brevis temporis, censet Castrop. l. c. num. 24. cum